
PODSUMOWANIE
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
WRAZ Z UZASADNIENIEM DLA
STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
DO 2030 ROKU

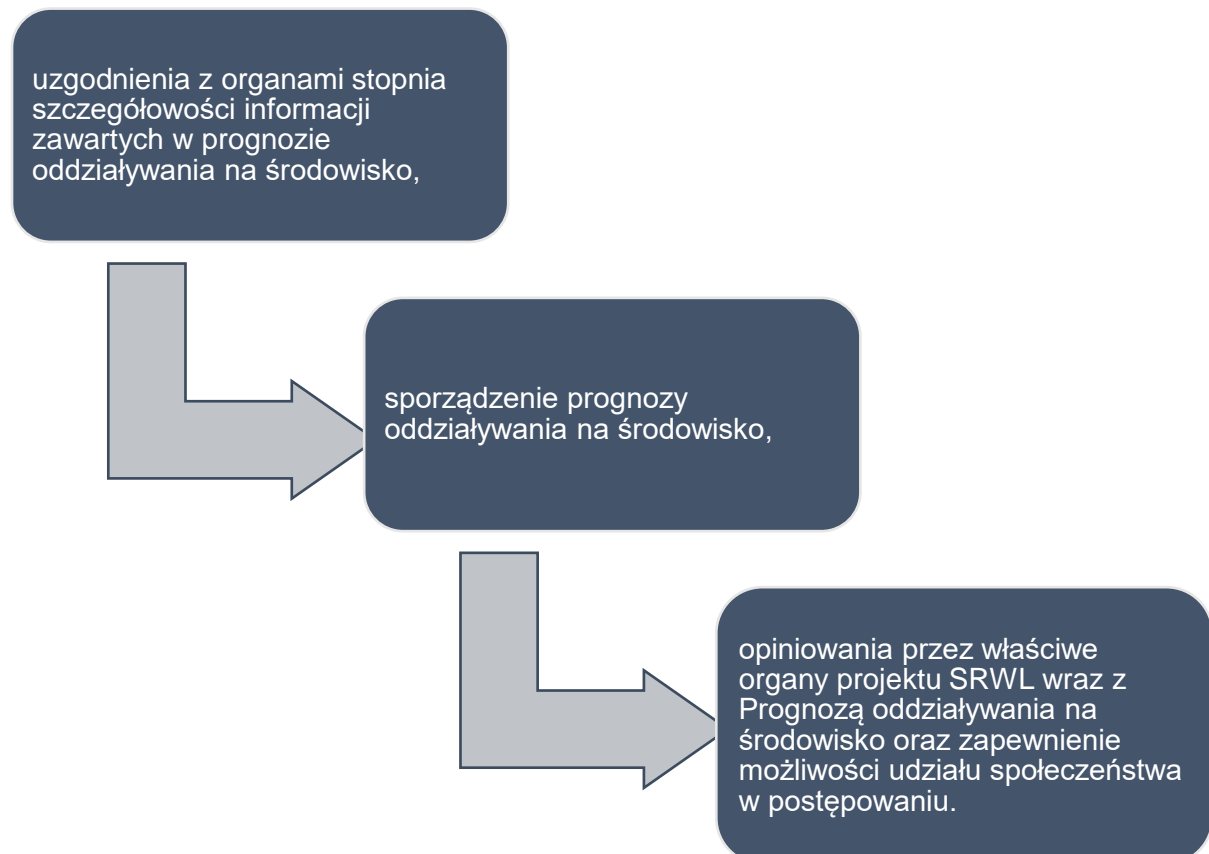
SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	0
1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE.....	1
2. WYNIKI STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DO 2030 R.....	2
2.1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
2.2. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW (o których mowa w art. 57 i 58).....	5
2.3. INFORMACJA O PRZEBIEGU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	5
2.4. UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE W TRAKCIE POSTĘPOWANIA SOOŚ.....	6
2.5. OCENA TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA.....	7
2.6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU.....	8
2.7. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	9
3. WYKAZ SKRÓTÓW	9
4. ZAŁĄCZNIKI	10
Załącznik 1	10
Załącznik 2	13

1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) do projektu *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do roku 2030* wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2020 r. poz.283, z późn.zm.).

Postępowanie w sprawie SOOŚ dla projektu SRWL odbyło się przy zapewnieniu następujących **etapów**:

Podstawę prawną **opracowania podsumowania procedury strategicznej** oceny oddziaływania na środowisko do *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* stanowi art. 42 pkt 2 oraz art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Ustawa OOŚ).

Do **elementów obowiązkowych podsumowania** ustawa zalicza:

1. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu (Strategii) w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych,
2. Informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:
 - ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
 - opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
 - zgłoszone uwagi i wnioski;

- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

2. WYNIKI STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO DO 2030 R.

Planowanie rozwoju regionalnego jest jednym z kluczowych zadań, jakie w ramach ustawowo przyznanych kompetencji zostały przypisane samorządowi województwa. W tym celu Zarząd Województwa Lubelskiego podjął decyzję o konieczności aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego.

Proces aktualizacji *Strategii* prowadzony był na podstawie Uchwały Nr IV/96/2019 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 11 marca 2019 r. w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 roku), która została zmieniona uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XVI/273/2020 z dnia 27 maja 2020 r. oraz uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego Nr XXII/357/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r.

Potrzeba aktualizacji *Strategii* wynikała z zachodzących procesów oraz zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa, obserwowanych między innymi w ramach działań monitoringowych, a także przemian w otoczeniu regionu w tym, m.in. zmian w uwarunkowaniach prawnych i otoczeniu instytucjonalnym *Strategii* zachodzących na poziomie krajowym, w tym przede wszystkim z przyjętej przez Rząd RP nowej strategii śródkresowej tj. *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, a także polityki Unii Europejskiej określonej w Wieloletnich Ramach Finansowych po 2020 r., Polityce Spójności na lata 2021-2027 oraz innych dokumentach strategicznych.

Głównymi przesłankami aktualizacji były:

- **uwarunkowania europejskie** (w tym przede wszystkim cele Polityki Spójności na lata 2021-2027, założenia nowego wieloletniego budżetu Unii Europejskiej na lata 2021-2027, zapisy dokumentu pn.: *Europejski Zielony Ład* opublikowanego przez Komisję Europejską 11 grudnia 2019 r.);
- **uwarunkowania krajowe** (przede wszystkim dostosowanie do zapisów nowej średniookresowej strategii rozwoju kraju tj.: *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* oraz zaktualizowanej *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030*);
- **uwarunkowania regionalne**, z których najważniejsze to:
 - wnioski dotyczące struktury, zakresu i formuły dokumentu, w tym między innymi wprowadzenie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz wyodrębnienie kierunków działań o charakterze horyzontalnym

(dotyczących całego województwa) i terytorialnym (dedykowanych poszczególnym elementom struktury funkcjonalnej);

- wnioski dotyczące przestrzeni społeczno-gospodarczej, w tym między innymi uwzględnienie zachodzących procesów demograficznych, budowania konkurencyjności województwa oraz racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi;
- wnioski dotyczące wymiaru terytorialnego, w tym przede wszystkim weryfikacja regionalnych obszarów strategicznej interwencji;
- wnioski i rekomendacje wynikające z opracowanego Raportu ewaluacyjnego Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 roku);
- konieczność stworzenie systemowych ram do koordynacji polityki regionalnej, w tym dla przygotowania dokumentów o charakterze operacyjno-wdrożeniowym oraz innych dokumentów stanowiących podstawę do prowadzenia polityki w danym obszarze oraz wykorzystania funduszy zewnętrznych.

Fundamentalnym założeniem przyjętym w SRWL jest **rozwój zrównoważony terytorialnie**, wymagający koncentracji działań na rzecz wykorzystania potencjałów, wzmocnienia specjalizacji regionalnych oraz wspierania innowacji i wykorzystania potencjału nauki. Kluczowym wyzwaniem jest optymalne wykorzystanie potencjału rolniczego, rozwój miast, poprawa jakości życia oraz poprawa konkurencyjności gospodarki regionu w otoczeniu krajowym i międzynarodowym.

W związku z powyższym, w ramach *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* przyjęto następujące strategiczne cele rozwoju:

1	Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych;
2	Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych
3	Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjał regionu
4	Wzmocnienie kapitału społecznego

Przyjęty w *Strategii* **model struktury funkcjonalno-przestrzennej** województwa lubelskiego określa przestrzenne ramy planowanych działań rozwojowych w regionie poprzez **wyznaczenie Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI)** o znaczeniu krajowym i regionalnym. Głównym założeniem tego podejścia jest **wdrożenie modelu zrównoważonego rozwoju**.

Zaktualizowany dokument *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* został przyjęty przez **Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XXIV/406/2021** w dniu 29 marca 2021 roku.

2.1. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Podstawę prawną sporządzenia *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* stanowi art. 3 ust.1 pkt 14 Ustawy OOŚ.

Określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* zostało zawarte w uzgodnieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 23 października 2020 r. (znak pisma: WOOŚ.411.45.2020.MH).

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku została sporządzona przez wyłonioną w drodze przetargu publicznego, firmę EKKOM Sp. z o.o. z Krakowa. Dokument ten został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 2 lutego 2021 r., uchwałą Nr CCXXIX/4185/2021.

Prognoza zawiera wnioski i rekomendacje, które znalazły swoje miejsce w ostatecznej wersji dokumentu *Strategii*, dzięki czemu w sposób całościowy uwzględnione zostały kwestie odnoszące się do problematyki środowiska oraz jego ochrony. Wnioski i zalecenia z *Prognozy* oraz sposób uwzględnienia w projekcie *Strategii* zostały zawarte w tabeli 1.

Tabela 1. Wnioski i zalecenia wynikające z *Prognozy* oraz sposób uwzględnienia w projekcie *Strategii*.

Wnioski z <i>Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii</i>	Sposób uwzględnienia wniosków w projekcie <i>Strategii</i>
Uzupełnienie treści 1 zasady horyzontalnej, tj: Zasada racjonalności nakazująca uwzględnienie w podejmowanych działaniach korzyści społecznych, gospodarczych, przestrzennych w długim okresie czasu o aspekt związany zachowaniem jakości i funkcjonalności systemów przyrodniczych;	Uzupełnienie treści 1 zasady horyzontalnej w brzmieniu: <i>Zasada racjonalności nakazująca uwzględnienie w podejmowanych działaniach korzyści społecznych, gospodarczych, przestrzennych (w tym środowiskowych) w długim okresie czasu.</i>
Uzupełnienie katalogu wskaźników monitoringowych <i>Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 roku</i> o wskaźniki środowiskowe, tj. dotyczące:	Uzupełnienie katalogu wskaźników monitoringowych w ramach celu 2 Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych w brzmieniu:

Wnioski z <i>Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii</i>	Sposób uwzględnienia wniosków w projekcie <i>Strategii</i>
<ul style="list-style-type: none"> - prawnej ochrony przyrody, w tym np. w zakresie ustanawiania planów ochrony i planów zadań ochronnych, - jakości komponentów środowiska, w tym np. w zakresie ograniczania emisji gazów, - trwałości zasobów środowiska, w tym np. w zakresie lesistości województwa. 	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,</i> - <i>Emisja zanieczyszczeń gazowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych,</i> - <i>Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem,</i> - <i>Lesistość.</i>

2.2. OPINIE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW (o których mowa w art. 57 i 58)

Projekt *SRWL 2030* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko* został poddany procedurze zaopiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie, zgodnie z art. 57 i 58 Ustawy OOS.

Wnioski oraz zalecenia **Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie** zostały zawarte w piśmie z dnia 1 marca 2021 r. (znak:WOOŚ.410.39.2021.MH), które po analizie zostały uwzględnione w ostatecznej wersji dokumentu. Wykaz rekomendacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie wraz ze sposobem ich uwzględnienia w przyjętym dokumencie *Strategii* zawiera załącznik 1. Sposób i zakres uwzględnienia opinii RDOŚ został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego poprzez akceptację *Raportu z przeprowadzenia strategicznej oceny na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* oraz podjęcie Uchwały Nr CCXLI/4394/2021 z dnia 16 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku*.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie pismem z dnia 9 lutego 2021r. (znak: DNS-NZ.7016.14.2021) zaopiniował pozytywnie projekt dokumentu *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko*.

2.3. INFORMACJA O PRZEBIEGU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Dokument *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku*¹ oraz projekt *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku*² zostały przyjęte przez Zarząd Województwa Lubelskiego

¹ Uchwała Zarządu Województwa Lubelskiego Nr CCXXIX/4185/2021 z dnia 2 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.*

² Uchwała Zarządu Województwa Lubelskiego Nr CCXXIX/4186/2021 z dnia 2 lutego 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia projektu *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.*

i zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko **zostały poddane konsultacjom celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.**

Informacja o rozpoczęciu procedury udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko* została podana do publicznej wiadomości poprzez:

- zamieszczenie ogłoszenia **na stronie Biuletynu Informacji Publicznej** Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie,
- umieszczenie **ogłoszenia w siedzibie** Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie przy ul. Artura Grottgera 4,
- zamieszczenie obwieszczenia **w prasie o zasięgu regionalnym**,
- zamieszczenie **informacji na stronach internetowych**: ogólnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie pod adresem www.lubelskie.pl, stronie poświęconej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego www.strategia.lubelskie.pl.

Ogłoszenie podane do publicznej wiadomości zawierało informację o:

- **wyłożeniu do publicznego wglądu** projektu *Strategii* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko*,
- **możliwości zapoznania** się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym została ona wyłożona do wglądu (siedziba Urzędu oraz strona internetowa poświęcona *SRWL 2030*),
- możliwości **składania uwag**,
- **sposobie i miejscu składania uwag**, wskazując jednocześnie **termin** ich składania (pisemnie, ustnie do protokołu lub za pomocą komunikacji elektronicznej), tj. w okresie od 2 lutego 2021 r. (dzień ukazania się ogłoszenia w prasie) do dnia 24 lutego 2021 r.,
- poinformowano również, że uwagi wniesione po wyznaczonym terminie pozostaną bez rozpatrzenia.

Wszyscy zainteresowani udziałem w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko projektu *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* oraz *Prognozy oddziaływania na środowisko* **mieli możliwość** w ciągu 22 dni wyrazić opinię, zgłosić uwagi i wnioski do w/w dokumentów.

2.4. UWAGI I WNIOSKI ZGŁOSZONE W TRAKCIE POSTĘPOWANIA SOOŚ

W trakcie prowadzonych konsultacji i udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wpłynęło 9 uwag, z czego 6 uwag zostało uwzględnionych w dokumencie *Strategii*, a 3 nie zostały uwzględnione, co wynika

z niezgodności z przyjętym podejściem metodologicznym (2 uwagi), a także powielenia istniejących treści dokumentu (1 uwaga).

Wykaz wszystkich wniosków i uwag, które wpłynęły w trakcie przeprowadzania procedury udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu *Strategii* wraz z przyjętym sposobem rozstrzygnięcia w *projekcie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* zamieszczono w załączniku 2.

Sposób i zakres uwzględnienia wniosków i uwag został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego poprzez akceptację *Raportu z przeprowadzenia strategicznej oceny na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* oraz podjęcie Uchwały Nr CCXLI/4394/2021 z dnia 16 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia *Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku*.

2.5. OCENA TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Projekt *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko* **nie podlegały procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko**.

Wszystkie kierunki działań planowane w projekcie *SRWL 2030*, ze względu na swój charakter, generalnie zawierają się w granicach administracyjnych obszaru województwa lubelskiego i mogą skutkować jedynie lokalnymi oddziaływaniami na środowisko, tak jak np. realizacja infrastruktury liniowej.

Ponadto w projekcie *SRWL 2030 roku* zostały ujęte jedynie działania podnoszące jakość przepraw pomiędzy województwem lubelskim i regionami państw ościennych, propagowania turystyki, głównie o znaczeniu organizacyjnym i logistycznym, których celem jest wypracowanie współpracy na jak najwyższym poziomie.

Protokół w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzony w Kijowie dnia 21 maja 2003 roku, został ratyfikowany jedynie przez Polskę (21 czerwca 2011 roku, Dz.U.2011.180.1074). Białoruś nie podpisała tej Konwencji, natomiast Ukraina ją podpisała (21.05.2003 roku), lecz do tej pory nie ratyfikowała.

W trakcie przeprowadzonego procesu opiniowania przez właściwe organy oraz konsultacji społecznych projektu *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku* wraz z *Prognozą jej oddziaływania na środowisko*, **nie zgłoszono uwag i wniosków** dotyczących procedury transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z treścią *Prognozy* realizacja celów *SRWL 2030* nie skutkuje oddziaływaniem na środowisko w kontekście transgranicznym. **Nie przewiduje się także wystąpienia znaczących oddziaływań na obszary podlegające ochronie prawnej**, w tym na obszar Natura 2000.

2.6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

System monitorowania Strategii oparty jest na **systemowej obserwacji i analizie wartości przyjętych wskaźników** jej realizacji oraz wiedzy pozyskiwanej od wyspecjalizowanych instytucji, a także szerokiego grona interesariuszy *Strategii*. System bazuje na miernikach umożliwiającym dokonanie oceny skuteczności osiągania celów, zarówno w okresie obowiązywania strategii (**ewaluacja bieżąca**), jak i po zakończeniu tego okresu (**ewaluacja końcowa**). Celem przyjętego systemu jest ocena oraz zwiększenie efektywności i skuteczności realizowanych działań prorozwojowych.

W projekcie *Strategii* **uwzględniono propozycje uzupełnienia katalogu wskaźników monitoringowych** *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 roku* o wskaźniki środowiskowe wynikające z rekomendacji zawartych w *Prognozie*.

W trakcie procesu opiniowania przez właściwe organy oraz konsultacji społecznych **nie zgłoszono uwag i wniosków do metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu** skutków realizacji postanowień projektu *Strategii*.

Model monitorowania *Strategii* oparty jest na porównywalnych oraz wiarygodnych danych statystycznych, pozyskanych przy udziale regionalnego sektora nauki i badań, ekspertów zewnętrznych oraz bazy danych stworzonej w ramach Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego (ROT).

Podstawowymi **elementami składowymi systemu monitorowania** są:

- **Zespół ds. realizacji SRWL 2030** (złożony z dyrektorów poszczególnych komórek organizacyjnych UMWL oraz właściwych wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych), którego zadaniem jest czuwanie nad całością realizacji zapisów SRWL, w tym monitorowanie postępów realizacji poszczególnych polityk sektorowych w odniesieniu do zapisów SRWL;
- **Regionalne Obserwatorium Terytorialne (ROT)**, które stanowi formę współpracy pomiędzy Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego Lublinie, wojewódzkimi jednostkami organizacyjnymi i Urzędem Statystycznym Lublinie. ROT funkcjonuje w **układzie sieciowym** wraz z regionalnymi obserwatoriami terytorialnymi w pozostałych regionach oraz Krajowym Obserwatorium Terytorialnym (KOT) i zapewnia spójny system analityczno-monitoringowy służący polityce regionalnej.

Głównym dokumentem w procesie monitoringu jest **Raport Monitoringowy** przygotowywany w cyklu dwuletnim. Dokument ten wraz z wnioskami i rekomendacjami będzie przedstawiany Zarządowi Województwa Lubelskiego, a następnie przedkładany Sejmikowi Województwa Lubelskiego. Zespół ds. realizacji *Strategii* na podstawie przedstawionego raportu, wniosków i rekomendacji dokonuje oceny efektywności i skuteczności wdrażania *Strategii* oraz rekomenduje ewentualne zmiany *Strategii*.

2.7. UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

W wyniku prowadzonych konsultacji projektu *Strategii* wypracowana została struktura i zakres dokumentu. Poziom ogólności planowania strategicznego i ramy czasowe sprawiają, że na obecnym etapie prac trudno jest wskazać rozwiązania alternatywne.

Działania ujęte w projekcie *Strategii* **wynikają w znacznej mierze z dokumentów szczebla unijnego i krajowego**, obejmując swoim zakresem nową perspektywę finansową UE. Zgodnie z treścią *Prognozy*, założenie braku realizacji zdefiniowanych w SRWL celów, czyli **poddanie analizom tzw. opcji zerowej, nie ma uzasadnienia**. Ewentualne rozwiązania o charakterze wariantowym mogą dotyczyć wyłącznie sposobów osiągnięcia celów SRWL, tj. na etapie operacjonalizacji konkretnych działań rozwojowych. W tym kontekście, szczególną uwagę należy zwrócić na **zadania związane z realizacją polityki ekologicznej oraz rozwiązywaniem regionalnych problemów ochrony środowiska**.

W wyniku przeprowadzonych w ramach sporządzania *Prognozy* analiz, nie znajduje się uzasadnienia dla uzupełniania działań wskazanych w SRWL 2030, gdyż **są one ściśle związane z problematyką zrównoważonego rozwoju**, opartą m.in. na **gospodarce niskoemisyjnej**, wspieraniem **funkcji ekosystemowych** oraz tzw. **zielonej infrastruktury** oraz **adaptacją do zmian klimatycznych**.

3. WYKAZ SKRÓTÓW

Prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko

SOOŚ – Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Strategia / SRWL 2030 – Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

UMWL – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie

Ustawa OOŚ - ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U z 2020 r. poz.283, z późn.zm.)

4. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1

Wykaz rekomendacji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie wraz ze sposobem ich uwzględnienia w przyjętym dokumencie *Strategii*

Treść uwagi RDOŚ	Rozstrzygnięcie
1. Rezygnacja z planowanych inwestycji budowy kładki łączącej Kazimierz Dolny z Janowcem – SRWL 2030	Z uwagi na charakter dokumentu <i>Strategii</i> podtrzymuje się stanowisko o utrzymaniu zapisu dotyczącego planowanej inwestycji budowy kładki łączącej Kazimierz Dolny z Janowcem. W przypadku podjęcia realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia konieczne będzie uwzględnienie wszelkich uwarunkowań formalno-prawnych, w tym np. przeprowadzenia odrębnej dla tego przedsięwzięcia procedury oddziaływania na środowisko, a także z zachowaniem nadrzędnej wartości mówiącej o respektowaniu zasady zrównoważonego rozwoju wskazanej w projekcie <i>Strategii</i> . Prognoza została uzupełniona o stosowne zapisy w tym zakresie.
2. Ujednoczenie danych dotyczących form ochrony przyrody – SRWL 2030/Prognoza	Dane zostały ujednoczone (źródło: BDL GUS)
3. Brak oceny wpływu na zabytki, zasoby naturalne oraz formy ochrony przyrody	Ocena poszczególnych komponentów środowiska została uwzględniona w innych komponentach wymienionych w prognozie. Jednakże, zapisy Prognozy zostały zweryfikowane pod kątem spójności językowej z zapisami ustawy. Prognoza zawierała ocenę wpływu na zabytki i zasoby naturalne, które przeanalizowano jako dobra materialne. W uzupełnionej wersji prognozy rozdzielono te aspekty. Ich analiza jest zawarta w tabelarycznym zestawieniu. Prognoza zawierała również ocenę wpływu na formy ochrony przyrody. W rozdziale 4 prognozy wskazano elementy konieczne do analiz na dalszych etapach postępowania w konkretnych obszarach środowiska przyrodniczego, w tym różnych form ochrony przyrody. W tabeli 8 ujęto te oddziaływania wspólnie z zagadnieniem „przyroda ożywiona”. W uzupełnionej wersji prognozy wyodrębniono indywidualnie element „formy ochrony przyrody” i dokonano oceny wpływu. Ponadto dodatkowo wprowadzono tabelaryczne zestawienie przedsięwzięć flagowych wskazując które z form ochrony

Treść uwagi RDOŚ	Rozstrzygnięcie
	przyrody należy poddać szczególnej analizie na dalszych etapach procesu inwestycyjnego, w przypadku podjęcia decyzji o realizacji konkretnego zadania.
4. Brak podsumowania wyników oceny dla poszczególnych elementów środowiska.	We wcześniejszej wersji prognozy podsumowanie stanowiło odrębny punkt. W wersji uzupełnionej Prognozy poszerzono stosowne zapisy.
5. Uporządkowanie treści rozdziału 5. Powinien on zawierać analizę i ocenę istniejącego stanu zasobów środowiska oraz potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji celów zawartych w Strategii, a zawiera stan wybranych elementów środowiska oraz wybranych innych zagadnień (m.in. gospodarka odpadami, promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące, powietrze atmosferyczne, infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, kłęski żywiołowe, zagrożenia naturalne, jakość wód, oddziaływanie na rośliny i zwierzęta oraz różnorodność biologiczną) wraz z bardzo ogólną i wybiórczą analizą wpływu realizacji ustaleń Strategii.	Uporządkowano treści rozdziału 5. Wyodrębniono osobny rozdział z podrozdziałów. Przeredagowano tytuł rozdziału i treść, tak aby były ze sobą spójne.
6. W rozdziale 6 należy dodać szerszą analizę, na jaką wskazywałaby wstęp tego rozdziału.	Uzupełniona Prognoza w zakresie wskazanym przez RDOŚ.
7. Poprawa tabeli odnośnie „Oceny wpływu celów i kierunków działań projektu Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku na główne komponenty środowiska”. Należy wskazać dodatkowo, że najwięcej negatywnych oddziaływań, w tym na przyrodę ożywioną, populację ludzką, wody powierzchniowe i podziemne oraz klimat akustyczny będzie związany: <ul style="list-style-type: none"> ▪ z rozwojem funkcjonalnym lotniska regionalnego Port Lotniczy Lublin, w tym moduł cargo; ▪ ze zwiększaniem produkcji oraz wykorzystania energii pochodzących ze źródeł odnawialnych; ▪ z poprawą regionalnych międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem szkieletowego układu dróg ekspresowych (S19, S17, S12) oraz planowanej autostrady A2, w tym budowy obwodnic miast; ▪ z poprawą regionalnych i międzyregionalnych powiązań 	Tabelę uzupełniono zgodnie z opisaną sytuacją w pkt. 3, natomiast pod tabelą wprowadzono dodatkowe podsumowanie.

Treść uwagi RDOŚ	Rozstrzygnięcie
<p>kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK Centralny Port Komunikacyjny,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ z rozwojem branż obsługujących sektor rolno-spożywczy (np. opakowaniowy, maszynowy); ▪ ze wspieraniem działań i wykorzystaniem nowych powiązań i możliwości rozwojowych wynikających z budowy trasy S19 Północ-Południe, „Via Carpatia” 	
<p>8. Nie dla wszystkich przedsięwzięć flagowych była przeprowadzona procedura OOS.</p>	<p>Prognozę do SRWL 2030 uzupełniono o treści wynikające z prognoz przygotowanych dla określonych dokumentów strategicznych, planistycznych i programowych, z których wynikają przedmiotowe przedsięwzięcia.</p>

Załącznik 2

Wykaz wniosków i uwag, które wpłynęły w trakcie przeprowadzania procedury udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii wraz z przyjętym sposobem rozstrzygnięcia w projekcie Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Lp.	Osoba /Instytucja	Nazwa dokumentu	Rozdział	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
1.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie	Projekt SRWL 2030	Cel operacyjny 4.2. Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych	Zmiana zapisu na: "Koordynacja działań opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i opieki długoterminowej oraz rehabilitacji"	Zastąpienie terminu "opieki społecznej" terminem "pomocy społecznej", zgodnie z terminologią obowiązującą w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.	Uwaga uwzględniona. Korekta zapisu w tekście w brzmieniu: <i>Koordynacja działań opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i opieki długoterminowej oraz rehabilitacji.</i>
2.	Organizacja Turystyczna "Szlak Jagielloński"	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu SRWL do 2030 roku; Projekt SRWL 2030		Brak zapisów gwarantujących możliwie równomierny, a zarazem zhierarchizowany, rozwój sieci dróg rowerowych oraz pieszych (czyli specjalnej, odseparowanej infrastruktury, przeznaczonej wyłącznie dla mieszkańców i turystów), będących alternatywą dla ruchu samochodowego, co wiązać się będzie z niekorzystnymi skutkami dla środowiska. Wniosek o wpisanie: *wprost Europejskich Szlaków Sejmowi Unii Lubelskiej jako dróg rowerowych, w szczególności czyli "Velo Jagellonica" i "Velo Mercatoria"	1) Województwo Lubelskie nie zadbało o "twarde" zapisy mające na celu wprowadzenie Regionu do systemu międzynarodowych dróg rowerowych: a) w projekcie EuroVelo, b) w uzupełnienie projektu "Via Carpatia" c) w aspekcie całościowym pominięty został "Szlak Jagielloński" Kraków - Lublin - Wilno - co wiąże się również z brakiem uwzględnienia jego rowerowej wersji, czyli "Velo Jagellonica" d) pominięty został również "Szlak Kupiecki" Wrocław - Lublin - Lwów, co wiąże się również z brakiem uwzględnienia jego rowerowej wersji, czyli "Velo Mercatoria".	Uwaga częściowo uwzględniona. Korekta zapisu w tekście w brzmieniu: <i>Wspieranie tworzenia kompleksowej oferty turystycznej w oparciu o marki regionalne i terytorialne – pakietowanie i sieciowanie, w tym kształtowanie spójnego układu szlaków rowerowych o znaczeniu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.</i>

Lp.	Osoba /Instytucja	Nazwa dokumentu	Rozdział	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
3.	Organizacja Turystyczna "Szlak Jagielloński"	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu SRWL do 2030 roku; Projekt SRWL 2030		<p>Wniosek o wpisanie: * wprost dróg rowerowych łączących Lublin docelowo z Krakowem, Poznaniem, Warszawą, Wilnem, Brześciem, Kijowem i poprzez odpowiednie rozwidlenie ze Lwowem * znalezienie analogicznych rozwiązań dla ruchu pieszego</p>	<p>2.) Województwo Lubelskie peryferyjnie potraktowało w ww. dokumentach krajowe drogi rowerowe, nie uwzględniając w całości żadnej drogi łączącej jej obrzeża ze stolicą Regionu:</p> <p>a) ograniczono się do dróg "krańcowych": Wiślanej Trasy Rowerowej, Green Velo oraz do Centralnego Szlaku Rowerowego Roztocza (ewentualne inne ujmowane są lokalnie i/lub pośrednio),</p> <p>b) pomięto nawet krajową drogę rowerową z Warszawy na odcinku Dęblin - Lublin - Chełm - granica z UA ze "Stanowiska Konwentu Marszałów Województw RP z dnia 7 czerwca 2019 roku w sprawie systemu numeracji i zasad oznakowania krajowych i regionalnych tras rowerowych"</p> <p>c) całkowicie zabrakło uwzględnienia, że największy wpływ na rozwój tego typu przemieszczania się w Regionie ma Miasto Lublin, a dokładniej jego mieszkańcy i inne osoby pracujące na jego obszarze. Nota bene to właśnie Lublin posiada największy w regionie system ścieżek tzn. specjalnych dróg rowerowych. Aktualny brak koncentrycznego układu specjalnych dróg rowerowych oraz pieszych łączących Lublin z sąsiednimi Regionami oraz brak uwzględnienia szans i środowiskowych zagrożeń związanych z Trójmorzem i "Via Carpatia" oraz potencjalnie tzw. Trójkątem Lubelskim LT - PL - UA, stanowią negatywny czynnik dla środowiska - co opiniuję negatywnie, zaś wprowadzenie wyżej wymienionych, konkretnie zapisanych uzupełnień daje szansę odwrócenia tej negatywnej tendencji</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona.</p> <p>Korekta zapisu w tekście w brzmieniu: <i>Wspieranie tworzenia kompleksowej oferty turystycznej w oparciu o marki regionalne i terytorialne – pakietowanie i sieciowanie, w tym kształtowanie spójnego układu szlaków rowerowych o znaczeniu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.</i></p> <p>Ponadto, w ramach realizacji celu 2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej, zaprogramowany został kierunek działań: <i>Rozwój lokalnych układów drogowych z uwzględnieniem ruchu rowerowego na zasadach ogólnych, zapewniających dostęp do miejsc koncentracji podstawowych usług, a także infrastruktury sprzyjającej elektromobilności.</i></p>

Lp.	Osoba /Instytucja	Nazwa dokumentu	Rozdział	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
4.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie	Projekt SRWL 2030	Cel operacyjny 4.3. Włączenie i integracja społeczna	Zmiana zapisu na: "Wspieranie i rozwój ekonomii społecznej i solidarnej poprzez realizację Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim"		Uwaga nieuwzględniona. Zaproponowany zapis wpisuje się w istniejące zapisy Strategii. Realizacja Regionalnego Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim wskazana została jako zadanie Samorządu Województwa w ramach realizacji celu operacyjnego 4.3. Włączenie i integracja społeczna.
5.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie	Projekt SRWL 2030	Cel operacyjny 4.3. Włączenie i integracja społeczna	dodanie punktu o brzmieniu: "Opracowanie Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim"		Uwaga uwzględniona. Korekta zapisu w tekście w brzmieniu: <i>Opracowanie Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Lubelskim.</i>
6.	Lubelska Izba Rolnicza	Projekt SRWL 2030	Cel operacyjny 1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych; 1.2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystując surowce rolne; 1.3. Rozwój współpracy w sektorze rolno	dodanie do podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Lubelską Izbę Rolniczą jako Samorząd Rolniczy Województwa Lubelskiego.	Samorząd Rolniczy (Izby rolnicze) zgodnie z Ustawą o Izbach Rolniczych z dnia 14 grudnia 1995 roku działa na rzecz rozwiązywania problemów rolnictwa oraz reprezentuje interesy zrzeszonych w nim podmiotów. Zgodnie z Ustawą Izby działają na rzecz rolnictwa, wpływają na kształtowanie polityki rolnej i uczestniczą w jej realizacji. Do zadań izb należy między innymi: prowadzenie działań na rzecz tworzenia rynku rolnego oraz poprawy warunków zbytu płodów rolnych i produktów rolnych; doradztwo w zakresie działalności rolniczej, wiejskiego gospodarstwa domowego oraz uzyskiwania przez rolników dodatkowych dochodów; współpraca z	Uwaga uwzględniona. Korekta zapisu w tekście zgodnie z propozycją wnioskodawcy.

Lp.	Osoba /Instytucja	Nazwa dokumentu	Rozdział	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
			- spożywczym; 1.4. Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych		administracją publiczną w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i wiejskiego dziedzictwa kulturowego; promowanie eksportu produktów rolnych; działanie na rzecz poprawy jakości produktów rolnych itp. . Biorąc powyższe pod uwagę Zarząd Lubelskiej Izby Rolniczej uważa, że pomijanie Samorządu Rolniczego jakim jest Lubelska Rolnicza Izba w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 może odbić się negatywnie na realizację niektórych zadań określonych w Celach Operacyjnych wskazanych w Celu Strategicznym 1 Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych.	
7.	Urząd Miasta Lublin	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu SRWL do 2030 roku;	2.2.1.OSI – Miejskie obszary funkcjonalne	dot. zapisu: "budowę Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitalnego, jako kluczowego elementu kształtowania metropolitalnego układu transportu zbiorowego" - Zintegrowane Centrum Komunikacyjne jest w obecnej chwili w budowie w związku z powyższym należy rozważyć wykreślenie tej inwestycji z kierunków działań bądź modyfikację zapisu.	Z uwagi na bieżącą realizację inwestycji należy rozważyć wykreślenie lub zmodyfikowanie zapisu.	Uwaga uwzględniona. Korekta zapisu w tekście w brzmieniu: <i>Realizacja inwestycji Zintegrowanego Intermodalnego Dworca Metropolitalnego.</i>
8.	Urząd Miasta Lublin	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu SRWL do 2030 roku;	2.2.1.OSI – Miejskie obszary funkcjonalne	Brak odniesienia do zgłoszonych przez Miasto Lublin projektów wpisujących się w cele SRWL. Należy uzupełnić opis kierunków działań o inne projekty zgłoszone przez Miasto Lublin w toku procedury aktualizacji	Zasadnym wydaje się ujęcie także innych zgłoszonych propozycji przedsięwzięć przez Miasto Lublin, które wpisują się w cel i wskazują kierunki w jakich planuje swoją aktywność miasto.	Uwaga nieuwzględniona. Zgłoszona propozycja nie jest zgodna z przyjętym podejściem metodologicznym. W ramach delimitacji OSI wskazuje się przedsięwzięcia szczególnie istotne dla rozwoju

Lp.	Osoba /Instytucja	Nazwa dokumentu	Rozdział	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
				SRWL. Z uwagi na bieżącą realizację inwestycji należy rozważyć wykreślenie lub zmodyfikowanie zapisu.		poszczególnych subregionów funkcjonalnych obejmujące zadania i inwestycje celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub Sejmik Województwa Lubelskiego i Zarząd Województwa Lubelskiego. W związku z tym wnioskowana inwestycja nie może być wymieniona imiennie, jednak wpisuje się w zapisu SRWL.
9.	Urząd Miasta Lublin	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu SRWL do 2030 roku;	2.2.1.OSI – Miejskie obszary funkcjonalne	Brak szczegółowej charakterystyki planowanych działań jak w przypadku innych wskazanych w Prognozie OSI. Należy również szczegółowo odnieść się do planowanych obszarów aktywności MOF jak w przypadku opisu innych OSI.	Zasadnym wydaje się aby charakterystyka MOF była bardziej rozbudowana chociażby w kontekście zapisu ze s. 144 SRWL - „Niezależnie od kierunków działań wskazanych jako szczególnie istotne dla rozwoju poszczególnych OSI (będących przedmiotem wsparcia w ramach instrumentów terytorialnych), wszyscy interesariusze SRWL 2030 mogą korzystać ze wsparcia regionalnego na zasadach ogólnych, wynikających z kierunków działań o charakterze horyzontalnym, wskazanych w ramach poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych.”	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z przyjętymi założeniami regionalnej polityki rozwoju w projekcie SRWL, w odniesieniu do OSI MOF zdefiniowany został cel operacyjny 2.2. Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych). Zakres interwencji w odniesieniu do tych obszarów wynika z przyjętych dla tego celu kierunków działań, które tworzą ramy dla inicjatyw rozwojowych planowanych na poziomie lokalnym, w

Lp.	Osoba /Instytucja	Nazwa dokumentu	Rozdział	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
						ramach przygotowywanych strategii ponadlokalnych. Ponadto w ramach zapewnienia spójności pomiędzy krajową i regionalną polityką rozwoju (rozd. 6.2.1. Obszary Strategicznej Interwencji o znaczeniu krajowym) wskazuje się szeroki katalog potencjalnych działań wynikających z KSRR 2030.